

Dagens ord – gilla

Kort förklaring: Gilla är att tycka om, att något känns bra, att man vill göra det, att man vill göra mer.

I den här guiden får du förslag på samling, hur ordet gilla kan användas under skoldagen, aktiviteter i Skoltavlan samt förslag på aktiviteter, sånger och böcker som hjälper eleven att upptäcka och förstå ordet gilla.

OBS! Tänk på att modellera under hela samlingen och var extra noga med att modellera dagens ord varje gång det förekommer. Modella är när personal använder samma AKK-sätt som eleverna tillsammans med sitt tal, utan krav på att eleven ska göra det. Detta kan göras med gester, tecken eller bildsymboler (i exempelvis kommunikationskortor, kommunikationsböcker eller digitala hjälpmedel).

Samling (20 min)

Introduktion av dagens ord

- Lyssna på Jag gillar det av Linn Johnels och modellera särskilt ordet gilla.
- Berätta att dagens ord är gilla.
- Säg ordet gilla med klassens gemensamma AKK-system.
- Be eleverna leta upp ordet i sina individuella AKK-system. Elever som inte har ett eget AKK-system kan använda basordskartan som följer med materialet. Om ordet inte finns i elevernas system så lägg till det.

Förklara ordet

- Säg ”Gilla är att tycka om, att något känns bra, att man vill göra det, att man vill göra mer”.
- Visa bild på en artist i taget och spela en kort bit på en låt av artisten. Följ elevernas signaler och sätt ord på elevernas reaktioner. ”[namn] ser jätteglad ut/lyssnar mycket, vad tycker du om låten/gillar du den/jag tror du gillar den!”

Förslag på material: Bilder på artister som eleverna gillar, högtalare och lista med elevernas favoritlåtar.

Tips! Ta också med låtar som du inte vet om eleverna gillar.

Läs berättelsen

Läs berättelsen om Hunden Bella antingen på skärm eller utskriven.

Doftpromenad

Berätta att ni ska gå på doftpromenad som hunden Bella.

Personalen luktar först på ett föremål och visar tydligt att de tycker om att titta eller lukta på det ”Jag gillar den!” Låt eleverna lukta, följ deras signaler och kommentera ”du/[namn] verkar gilla/inte gilla”.

Förslag på material: Saker som eleverna kan tänkas gilla att titta och lukta på exempelvis blommor, frukt, kaffe, andra favoritdofter.

Tips! Placera dem synligt i rummet och se till att sprida ut föremålen, exempelvis på en bricka.

Ordbild

- Visa ordbilden, ljuda fonemen (**g-i-ll-a**) och följ med fingret. Ordbilden finns i slutet på denna handledning.
- Sätt upp ordbilden på väggen.

Extra aktivitet

Lyssna på en sång eller titta på ett videoklipp.

Sånger:

- Jag gillar Krumelurlåtar
- Alla hjärtans dag – vi gillar varandra!
- Gillar du att dansa? – Arne Alligator & Djungeltrumman – Musikvideo
- Jag Gillar Pasta – Barnsång – The Luggies | Rolig Matsång för Selektiva Barn
- Han gillar mina brillor I Äventyret Aladdin

Böcker:

Julia äter allt av Julia Eriksson och Eva Moroni

Valdemars ärtor av Maria Jönsson;

Snurran äter ketchup av Eva Bergström

Vi måste ha ketchup av Pija Lindenbaum

Tecken på lärande

- Eleven tittar mer när du tecknar/använder deras AKK.
- Eleven tittar mer på sitt AKK.
- Eleven reagerar när du säger ordet.
- Eleven utforskar ordet i sitt AKK. Tolka och svara på de symboler eleven väljer även om det inte är det aktuella basordet.
- Eleven verkar förstå ordet i en vardagssituation, exempelvis vid maten, påklädning eller bokläsning.
- Eleven verkar även förstå ordet i nya situationer och aktiviteter.
- Eleven använder ordet oftare i situationer där det passar in.

Använd ordet under hela dagen

Kom ihåg: Modella bara ordet, förhör inte eleverna om deras förståelse av begreppet. Uppmärksamma och svara när eleven själv uttrycker något, oavsett om det är ett basord eller inte. Om eleven kan uttrycka ordet och vet vad det betyder så ställ öppna frågor eller vänta och förvänta. Instruera eller uppmana dem inte att använda fokusordet.

Använd ordet gilla under hela skoldagen. Uppmärksamma och bekräfta elevernas signaler för gilla/gillar inte under alla dagens aktiviteter. Uppmärksamma dem också på vad kompisarna gillar eller inte gillar. Fundera vad eleverna kan tänkas vilja uttrycka, så som gillar inte = jag är färdig eller vill inte. Hämta inspiration nedan och försök att använda olika kommunikativa funktioner under dagen.

Kommunikativa funktioner

Önskemål och behov	Protestera	Berätta, fråga, svara	Kommentera
gillar den gillar mer	jag gillar inte gillar färdigt	jag gillar ... gillar du? mamma gillar den jag gillar musik ja, gillar det gillar du det?	jag gillar dig jag gillar den

Undervisningsmaterial i Skoltavlan

I Skoltavlan finns följande övningar som innehåller basordet gilla. Du hittar dem i biblioteket under kategorin kommunikation. Information om inställningar för materialen finns i den övergripande handledningen för basord.

- Bella – berättelse
- Bella – ramsa
- Bella – välj samma
- Bella – samtalskarta
- Gillar – skriva ord

Tips! Du kan också skriva ut text, bilder, bildsymboler och samtalskartor till berättelser och ramsor som stöd i undervisningen. Materialen finns på samma sida som denna lärarhandledning på Skoltavlans hemsida.

Förslag på aktiviteter utifrån ämnesområden

Estetisk verksamhet	Vilken färg/musik/material/konst gillar eleverna?
Läsa, skriva	Använd ordtavla med ordet gilla. Skapa en "jag gillar-bok".
Motorik	Vilka rörelser gillar eleverna att göra? Vilken slags rörelse gillar de? Snabb/långsam/hård/guppig? Välj en aktivitet/rörelse du gillar.
Vardagsaktiviteter	Vid handtvätt - vilken temperatur/doft på tvål gillar eleverna? Leva tillsammans: Rösta om låt att lyssna på, vart de ska gå på promenaden...
Verklighetsuppfattning	Vilka väder gillar eleverna? Vilka aktiviteter kopplade till väder gillar de? Koppla vad eleverna gillar till olika yrken.

Fler förslag som inspiration!

Vi gillar

Material: Stort hjärtformat papper, klister, tuschpenna. Foton på saker eller aktiviteter, bland annat som eleverna gillar och dator kopplat till en skrivare.

Ord/fraser: gillar, gillar inte

Gör så här: Visa hjärtat och berätta att ni ska göra en tavla med sådant eleverna gillar. Säg något du gillar exempelvis att bada, skriv bada i hjärtat, sätt upp en bild på bad och skriv ditt namn under. Om alla har en stödperson, låt eleverna berätta för denne vad de gillar. De kan själva uttrycka med ord/tecken/sitt AKK-system eller välja bland foton eller auditiv skanning. Sätt in foton eller bildsymboler på saker eleverna uttryckt i hjärtat.

Min åsikt

Material: åsiktssida i ett AKK-system eller en åsiktskarta, stort pappersark

Ord/fraser: gillar, gillar inte

Gör så här: Efter en aktivitet (bakning, bokläsning, färg- och form) be eleverna berätta vad de tyckte om aktiviteten genom att använda åsiktssidan i sitt AKK-system eller en papperskarta med åsikter (jag gillar det, jag gillar det inte, det är OK, hatar det, jag har tröttnat på det här).

Håll fram kartan eller navigera till åsiktssidan och säg "Vad tycker du?" Pausa och vänta. Om de svarar:

upprepa deras svar och sätt upp på vita tavlan. Om de inte svarar: säg “Det ser ut som att du INTE vill berätta vad du tycker.” Jämför elevernas svar och peka ut svar som var samma/lik. [elevens namn] och [elevens namn] sade “Jag gillar det inte” Ni tyckte samma.

Gemensamt skrivande

Skriv fylla-i-meningar, till exempel om ämnet ”mina favoriter”: Jag gillar _____.

Eleverna kan välja ord att fylla i meningen med:

- Foton på saker eleverna gillar
- Aktiviteter, personer eller andra sidor i elevens AKK-system

OBS! Vägledning för detta moment hittar du i den övergripande lärarhandledningen.

Ordbild

gilla

